

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W KATOWICACH**

Lasy Państwowe

**PROTOKÓŁ Z NARADY URZĄDZENIOWEJ
DO PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU DLA
NADLEŚNICTWA HERBY**

na okres od 01.01.2027 r. do 31.12.2036 r.

31 marca 2025 roku

1. PRZEBIEG OBRAD

Narada urzędzeniowa została zwołana na dzień 31 marca 2025 roku w Lisowie. Obrady przebiegły według następującego harmonogramu:

1. Wystąpienie Zastępcy Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach Pana Marka Czadera,
2. Wystąpienie Naczelnika Wydziału Urządzania Lasu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach Pana Grzegorza Janasa,
3. Dyskusja dotycząca powyższych wystąpień,
4. Wystąpienie Nadleśniczego Nadleśnictwa Herby Pana Roberta Gorzelaka,
5. Przerwa w obradach.
6. Wystąpienie Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Opolu Pana Dariusza Hutki,
7. Wystąpienie Wykonawcy projektu PUL Zastępcy Prezesa Zarządu KRAMEKO sp. z o.o.,
8. Dyskusja dotycząca poruszanych zagadnień.

Spotkanie zainauguował Z-ca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej RDLP w Katowicach Pan Marek Czader witając zaproszonych gości, w tym między innymi członków Zespołu Lokalnej Współpracy, przedstawicieli: RDLP w Katowicach, Nadleśnictwa i wykonawcy projektu planu urządzenia lasu.

Następnie Naczelnik Wydziału Urządzania Lasu RDLP w Katowicach Pan Grzegorz Janas zapoznał uczestników z podstawowymi informacjami dotyczącymi procedury sporządzania projektu planu, w tym procedury oceny oddziaływania na środowisko opartej o opracowanie i zaopiniowanie prognozy oddziaływania planu na środowisko. W swoim wystąpieniu poruszył takie tematy jak: wymagania RDOŚ w Katowicach odnośnie prognozy oddziaływania na środowisko, potrzebę opracowania zakresu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 oraz zasady udziału społeczeństwa w opracowaniu projektu planu urządzenia lasu.

Po krótkiej dyskusji Pan Nadleśniczy Nadleśnictwa Herby Pan Robert Gorzelak przedstawił zebranym pełną charakterystykę przyrodniczo-leśną Nadleśnictwa Herby, zreferował zagadnienia dotyczące prowadzonej w Nadleśnictwie gospodarki leśnej, działań z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych, udostępnienia rekreacyjno-turystycznego oraz podstawowych założeń polityk i strategii zagospodarowania przestrzennego regionu w odniesieniu do leśnictwa i ochrony przyrody. Nadleśniczy zreferował również zakres działań, które zostały zrealizowane we współpracy z lokalnymi samorządami. Ponadto przedstawił zebranym problemy związane z występowaniem w drzewostanach Nadleśnictwa szkód od czynników bio- i abiotycznych oraz zagadnienia dotyczące zabezpieczenia przeciwpożarowego. Nadleśniczy wskazał również proponowane obszary lasów z intensywnym i zrównoważonym zagospodarowaniem rekreacyjnym i turystycznym, znajdujące się w okolicach miasta Blachownia, miejscowości Jezioro, Kamińsko, Pawełki, Lubockie, Kochanowice i Herby. Następnie nastąpiła sesja, w której uczestnicy obrad zadawali pytania dotyczące wystąpienia Nadleśniczego.

Po krótkiej przerwie Kierownik Zespołu Ochrony Lasu (ZOL) w Opolu Pan Dariusz Hutka szczegółowo zapoznał uczestników obrad z zagadnieniami dotyczącymi ochrony lasu w Nadleśnictwie Herby. Zwrócił szczególną uwagę na nasilające się problemy z deficytem hydrologicznym będącym w głównej mierze wynikiem

postępującego globalnego ocieplania klimatu i rozwijającą się inwazją pasożyta jemioli.

Następnie Zastępca Prezesa Zarządu KRAMEKO sp. z o.o Pan Marcin Czerny przedstawił podstawowe założenia dotyczące sporządzenia projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Herby opracowane w oparciu o wstępne założenia sformułowane na Naradzie Wstępnej.

Po wyżej wymienionym wystąpieniu odbył się panel dyskusyjny, na którym członkowie ZLW zadawali pytania, na które odpowiadali przedstawiciele Nadleśnictwa, RDLP w Katowicach i wykonawcy projektu planu urządzenia lasu.

W ramach dyskusji poruszane były następujące zagadnienia:

- istnienia obowiązującego planu ochrony Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą (zdeklarowano konieczność uwzględnienia w projekcie PUL postanowień tego planu),
- zakresu tematycznego dyskusji na posiedzeniach ZLW (zdeklarowano brak ograniczeń w zakresie poruszanej tematyki, ze szczególnym zwróceniem uwagi na lokalizację i zagospodarowanie lasów oddziaływania społecznego),
- kolejności zaliczania drzewostanów do poszczególnych gospodarstw (wskazano hierarchię nadrzędności: 1-gospodarstwo specjalne, 2-gospodarstwo odbudowy lasów niestabilnych, 3-gospodarstwo lasów oddziaływania społecznego, 4-gospodarstwo przerębowo-zrębowe, 5-gospodarstwo zrębowe),
- przesłanek zaliczania drzewostanów do gospodarstwa odbudowy lasów niestabilnych (wskazano trzy przesłanki: modele zamierania drzewostanów, ujęcie w wykazie przygotowanym przez Zespół Ochrony Lasu w Opolu, wynik inwentaryzacji uszkodzeń wykonanej przez wykonawcę projektu PUL),
- prognozy w zakresie wartości średniego wieku drzewostanów (wskazano, że zostanie to ustalone dopiero w trakcie opracowywania projektu PUL),
- wzorowej współpracy straży pożarnej z Nadleśnictwem,
- statusu projektowanych rezerwatów w projekcie PUL (zdeklarowano, że zostaną one zaliczone do gospodarstwa specjalnego, w którym dominującą funkcją jest ochrona przyrody),
- zmian dokonywanych przez bobry w środowisku leśnym, (wskazano, że na gruntach będących w zarządzie Nadleśnictwa działalność bobrów jest pozytywna, ponieważ przyczyniają się do retencji wód),
- obwodnicy Blachowni, której przebieg został zaprojektowany przez tereny będące w zarządzie Nadleśnictwa,
- areалу gospodarstwa specjalnego, w którym dominującą funkcją jest ochrona przyrody (wskazano, że zostanie to ustalone w trakcie opracowania projektu PUL),
- utworzenia strefy buforowej stanowiska różanecznika Katawbijskiego (zdeklarowano utworzenie takiego buforu).

2. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE SPORZĄDZENIA PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU DLA NADLEŚNICTWA HERBY NA LATA 2027-2036

2.1. Podstawowe materiały do sporządzenia projektu planu

W ramach prac przygotowawczych wykonawca projektu planu pozyskał następujące materiały, które stanowią bazę wyjściową:

1. Operat glebowo-siedliskowy opracowany wg stanu na 01.01.1997 r. przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu, który został poddany weryfikacji w roku 2003.

2. Opracowanie, którego przedmiotem była weryfikacja siedlisk przyrodniczych, wykonane w 2019 roku przez pracownika Nadleśnictwa Herby.

3. Inwentaryzacje siedlisk przyrodniczych wykonane podczas opracowywania planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 „Łęgi w lasach nad Liswartą” PLH240027 i „Bagno w Korzonku” PLH240029.

4. Inwentaryzacja zasobów martwych drzew przeprowadzona zgodnie z IUL podczas opracowywania PUL na lata 2017-2026.

5. Projekt docelowej sieci drogowej (DSD) dla Nadleśnictwa Herby wykonany w 2019 roku.

2.2. Podział na gospodarstwa

W projekcie planu urządzenia lasu zostanie zastosowany podział na następujące gospodarstwa:

- 1) gospodarstwo specjalne (S),
- 2) gospodarstwo lasów oddziaływania społecznego (OS),
- 3) gospodarstwo zrębowe (Z),
- 4) gospodarstwo przerębowo-zrębowe (P-Z),
- 5) gospodarstwo odbudowy lasów niestabilnych (N).

1. Do gospodarstwa specjalnego (S), utworzonego niezależnie od stabilności drzewostanów, bez względu na zajmowaną powierzchnię, gdzie dominować będzie funkcja ochrony przyrody, zostaną zaliczone (w przypadku występowania):

- lasy w bezpośrednich strefach ochronnych ujęć wody i źródeł wody, wyodrębnionych stosownymi decyzjami administracyjnymi, które pełnią szczególne funkcje wodochronne,

- wyłączone powierzchnie badawcze i doświadczalne,

- wyłączone drzewostany nasienne oraz drzewostany zachowawcze,

- lasy o szczególnym znaczeniu dla obronności i bezpieczeństwa państwa, z obowiązującym zakazem wstępu do lasu lub zakazem/ograniczeniem prowadzenia działań gospodarczych (te obszary, które są ograniczone w kwestii prowadzenia działań z zakresu leśnictwa),

- grunty leśne o nieuregulowanym statusie prawnym i sporne,

- lasy lub obszary leśne, które zostaną uznane za obszary o wyjątkowym znaczeniu ze względów kulturowych, religijnych lub ekologicznych,

- udokumentowane uporczywe pędraczyska,

- rezerваты przyrody wraz z otulinami,

- projektowane rezerваты przyrody, co do których toczy się procedura w RDOŚ,

- drzewostany objęte prawnym zakazem pozyskiwania drewna ze względu na szczególne znaczenie dla ochrony przyrody (w szczególności strefy ochrony całorocznej),
- drzewostany obejmujące w siedliska bagienne i łąkowe oraz strefy buforowe przy wrażliwych ekosystemach wodno-błotnych,
- priorytetowe siedliska przyrodnicze 91D0 (bory i lasy bagienne) i 91E0 (łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe).

2. Do gospodarstwa lasów oddziaływania społecznego (OS) zaliczone zostaną obszary lasu związane z częstym i intensywnym pobytem ludzi w lesie w celach rekreacyjnych, wypoczynkowych, zdrowotnych i innych ważnych społecznie. Wytypowane lokalizacje zostaną przedstawione do konsultacji członkom ZLW na następnym posiedzeniu.

3. Do gospodarstwa zrębowego (Z) zaliczone zostaną lasy stabilne z wiodącą funkcją gospodarczą, w których stosuje się zrębowy sposób zagospodarowania z wykorzystaniem rębni zupełnych.

4. Do gospodarstwa przerębowo-zrębowego (P-Z) zaliczone zostaną lasy stabilne z wiodącą funkcją gospodarczą, w których stosuje się przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania z wykorzystaniem rębni złożonych: częściowych, gniazdowych i stopniowych.

5. Do gospodarstwa odbudowy lasów niestabilnych (N) zaliczone zostaną lasy niestabilne (ryzyko rozpadu >90%), o silnie obniżonej stabilności (ryzyko rozpadu 76-90%) i drzewostany o obniżonej stabilności (ryzyko rozpadu 51-75%) niezależnie od ich wieku i zajmowanej powierzchni, które nie zostały zaliczone do gospodarstwa specjalnego. W lasach tych będą projektowane intensywne zabiegi rębne i odnowieniowe.

2.3. Metoda inwentaryzacji zapasu

Inwentaryzacja zasobów drzewnych zostanie przeprowadzona z wykorzystaniem statystycznej metody reprezentacyjnej.

Inwentaryzację zasobów drzewnych w nadleśnictwie w tej metodzie przeprowadza się w trzech etapach:

1) szacując – w czasie sporządzania opisu taksacyjnego – miąższość na 1 ha (zasobność) w poszczególnych drzewostanach, łącznie dla drzewostanu i według gatunków drzew, z wykorzystaniem powierzchni próbnych relaskopowych,

2) przeprowadzając inwentaryzację zasobów miąższości nadleśnictwa statystyczną metodą reprezentacyjną, z zastosowaniem warstw gatunkowo-wiekowych oraz losowego rozdziału prób pomiarowych,

3) wyrównując miąższość oszacowaną w drzewostanach do miąższości ustalonej dla klas i podklas wieku w wyniku pomiaru miąższości statystyczną metodą reprezentacyjną w warstwach gatunkowo-wiekowych.

2.4. Typy drzewostanów i rębnie

Na poszczególnych siedliskach leśnych (TSL) w pracach urządzeniowych projektowane będą następujące cele gospodarcze (w postaci docelowych typów drzewostanów) i w przypadku przeznaczenia wyłączeń do użytkowania rębego, następujące rębnie:

Tabela 1. Typy drzewostanów na poszczególnych typach siedliskowych lasu, w drzewostanach poza siedliskami przyrodniczymi Natura 2000

Typ siedliskowy lasu (TSL)	Typ Drzewostanu (TD)	Rębnia zasadnicza	Rębnia zastępcza
Bs	So	brak	brak
Bśw	So	Ib*	Ic*
Bw	So	Ib*	Ic*
Bb	So	brak	brak
BMśw	Db-So, Bk-So, So	Ib*	IIIa*
BMw	Db-So, So	Ib*	IIIa*
BMb	So, Brz-So	brak	brak
LMśw	Bk-So, Jd-So, Db-Jd-So, Db-So	IIIa*	IIIb,Ib*,Ic*,IVd
LMw	Db-So, Ol-Db-So, So-Db	IIIa*	IIIb,Ib*,Ic*,IVd
LMb	Ol, Brz-Ol, Ol-Brz	brak	brak
Ol	Ol	brak	brak
Lśw	Bk-Db, Db-Bk	IVd	IIIb,II
Lw	Db, Ol-Db	IVd	IIIb,II
OlJ	Ol	brak	brak

* dla rębni I i IIIa możliwe jest zastosowanie rębni retencyjnej (zachowawczej) oznaczonej dodatkową literką „r”

W szczególnych przypadkach, w zależności od fizjonomii lasu, możliwe będzie zastosowanie innych typów drzewostanów, niż tych wymienionych w tabeli. Przykładowo dla drzewostanu z dominującym udziałem jaworu może zostać zaprojektowany typ drzewostanu jaworowy (Jw).

Na poszczególnych siedliskach przyrodniczych Natura 2000 (w obszarach Natura 2000 i poza nimi) w pracach urządzeniowych projektowane będą następujące cele gospodarcze (w postaci docelowych typów drzewostanów) i w przypadku przeznaczenia wyłączeń do użytkowania rębego, następujące rębnie:

Tabela 2. Typy drzewostanów na poszczególnych typach siedliskowych lasu, w drzewostanach z siedliskami przyrodniczymi Natura 2000

Siedlisko przyrodnicze	Kod	TSL	TD	Rębnia zasadnicza	Rębnia zastępcza
Śródlądowy bór chrobotkowy	91T0-1	Bs	So	brak	brak
Kwaśne buczyny	9110-1	LMśw,Lśw	Bk	II	IV
Bory i lasy bagienne	*91D0-2	Bb, BMb	So	brak	brak
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	91E0-3	OlJ	Ol	brak	brak
		Lw/Lł	Jw-Ol	brak	brak

Siedlisko przyrodnicze	Kod	TSL	TD	Rębnia zasadnicza	Rębnia zastępcza
	91E0-5	Lw/OIJ	OI	brak	brak
Kwaśne dąbrowy	9190	BMśw	Dbb	II	IV
		LMśw	Dbb	II	IV
		LMw	Db	II	IV
Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	9170-1	LMśw	Lp-Gb-Db	IVd	II
		LMw	Lp-Gb-Db	IVd	II
		Lśw	Lp-Gb-Db	IVd	II
		Lw	Gb-Db	IVd	II

W szczególnych przypadkach, w zależności od fizjonomii lasu, możliwe będzie zastosowanie innych typów drzewostanów, niż tych wymienionych w tabeli, zgodnych z identyfikatorami fitosocjologicznymi przewodników metodycznych Państwowego Monitoringu Środowiska. Przykładowo na siedlisku łągu (91E0), gdzie dominuje jesion może zostać zaprojektowany typ drzewostanu jesionowy (Js).

2.5. Wieki rębności

Do obliczania etatów użytkowania zostaną przyjęte następujące wieki rębności:

Tabela 3. Wieki rębności

Gatunek (symbol TSL)	Przeciętny wiek rębności
Db (LM,L)	150
Db (B,BM)	140
Bk (B,BM), Jd, Js, Wz	120
Bk (LM,L), Bk	130
So (B,BM)	110
So (LM,L), Kl, Jw, Lp	100
Św, Md, Gb, Brz, Ol, Ak, Dbc	80
Olod	60
Os, Tp, Wb, Olsz	40

W przypadku, kiedy w lasach o zwiększonej funkcji społecznej będzie możliwość podniesienia wieku rębności, zostanie on podniesiony o 20 lat.

Przedstawione wieki mieszczą się w zakresach wskazanych w wykazie opracowanym przez Instytut Badawczy Leśnictwa, zamieszczonym jako Załączniki nr 1 w rozdziale X IUL.

2.6. Powierzchnie badawcze

Na terenie Nadleśnictwa Herby zlokalizowana jest jedna powierzchnia badawcza w leśnictwie Kuleje pododdział 71c, która zostanie zaliczona do gospodarstwa specjalnego. Jest to uprawa założona w ramach programu testowania potomstw sosny Drzew Matecznych w 2014 r. Projektowanie wskazań gospodarczych na tej powierzchni zostanie uzgodnione z instytucją prowadzącą badania. Uzgodnienie zostanie wykonane

za pośrednictwem Nadleśnictwa Herby.

2.7. Potrzeba opracowania zakresu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000

Wszystkie występujące na terenie Nadleśnictwa obszary Natura 2000 posiadają obowiązujące plany zadań ochronnych. W związku z powyższym, w projekcie planu urządzenia lasu nie ma potrzeby opracowywania ich zakresu.

3. ZAŁĄCZNIKI

3.1. Lista obecności

Sporządził:

Grzegorz Janas
Naczelnik Wydziału Urządzania Lasu
RDLP w Katowicach

Zaakceptował:

Marek Czader
Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej
RDLP w Katowicach

Zatwierdził:

Robert Pabian
Dyrektor
RDLP w Katowicach